

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 16/14
v Luxemburgu 12. februára 2014

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-26/13
Árpád Kásler a Hajnalka Káslerné Rábai/OTP Jelzálogbank Zrt

Podľa generálneho advokáta N. Wahla nie je pri podmienkach, ktoré stanovujú pre vyplatenie úveru v cudzej mene uplatňovanie iného kurzu ako pre vrátenie úveru, nevyhnutne vylúčené posúdenie ich nekalej povahy

Hoci takéto podmienky možno a priori považovať za súčasť hlavného predmetu zmluvy o úvere poskytnutom v cudzej mene, vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či spotrebiteľia mohli pochopiť, že sa vystavujú zvýšeným nákladom z dôvodu rozdielu medzi týmito dvomi kurzami

Smernica o nekalých zmluvných podmienkach¹ stanovuje, že spotrebiteľia nie sú viazaní nekalými podmienkami, ktoré sú uvedené v zmluve uzatvorenej s podnikateľom. Pokiaľ však ide o podmienky, ktoré vymedzujú hlavný predmet zmluvy, ako aj primeranosť ceny a úhrady na jednej strane a služieb alebo tovaru dodávaných ako protiplnenie na druhej strane, smernica stanovuje, že nie je možné posudzovať ich nekalú povahu, ak sú formulované jasne a zrozumiteľne.

Dňa 29. mája 2008 Á. Kásler a H. Káslerné Rábai uzatvorili s maďarskou bankou zmluvu o hypotekárnom úvere znejúcom na cudziu menu. Banka poskytla dlžníkom úver vo výške 14 400 000 maďarských forintov (HUF) (približne 46 469 eur), ktorej ekvivalent vo švajčiarskych frankoch (CHF) bol stanovený na 94 240,84 CHF. Podľa ustanovení zmluvy manželia Káslerovci vzali na vedomie, že okrem istiny úveru budú s ním spojené úroky, náklady na správu, ako aj sumy úrokov z omeškania a ostatných nákladov takisto určené v CHF.

V zmluve bolo tiež dohodnuté, že určenie sumy úveru v CHF sa uskutočnilo podľa **kurzu pre nákup** tejto cudzej meny uplatňovaného bankou v deň poskytnutia finančných prostriedkov. Podľa znenia zmluvy sa však suma každej mesačnej splátky v HUF, ktorá sa má zaplatiť, mala určiť v deň predchádzajúci dňu splatnosti na základe **kurzu uplatňovaného bankou na predaj CHF**.

Manželvia Káslerovci pred maďarskými súdmi napadli ustanovenie, ktoré umožňovalo banke vypočítať splatné mesačné splátky na základe kurzu pre nákup CHF. Odvolali sa na nekalú povahu tejto podmienky, keďže v súvislosti s vrátením úveru stanovuje uplatňovanie iného kurzu, ako je kurz použitý pri poskytnutí úveru.

Kúria (Najvyšší súd Maďarska), ktorá rozhoduje o opravnom prostriedku, sa pýta Súdneho dvora, či ustanovenie určujúce výmenné kurzy uplatňujúce sa na zmluvu o úvere znejúcom v cudzej mene sa týka jej hlavného predmetu alebo vzťahu kvalita/cena plnenia. Prípadne chce vedieť, v akom prípade sa takáto podmienka musí považovať za formulovanú jasne a zrozumiteľne, v dôsledku čoho na základe smernice nemožno skúmať jej nekalú povahu. Maďarský súd chce tiež vedieť, či v prípade, ak po odstránení nekalej podmienky už zmluva nemôže existovať, je vnútroštátny súd oprávnený zmeniť alebo doplniť ju.

Vo svojich návrhoch prednesených v dnešný deň generálny advokát Wahl v prvom rade spresňuje, že na to, aby sa stanovilo, čo predstavuje hlavný predmet zmluvy, treba v každom jednotlivom prípade určiť, aké plnenia možno objektívne považovať za podstatné v rámci všeobecnej systematiky zmluvy. Treba preto preskúmať, či sú príslušné podmienky neoddeliteľnou súčasťou

¹ Smernica Rady z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

plnení, ktoré vymedzuje zmluva, v dôsledku čoho by bez nich zmluva stratila svoje základné znaky alebo dokonca by nemohla existovať len na základe zvyšných zmluvných dojednaní.

V tejto súvislosti generálny advokát Wahl zastáva stanovisko, že v prípade zmluvy osobitne znejúcej na cudziu menu (ako je to v prejednávanej veci) **podmienky určujúce uplatňované výmenné kurzy patria** rovnako ako podmienky týkajúce sa poskytnutia finančných prostriedkov a platenia úrokov **do hlavného predmetu zmluvy**. Predstavujú totiž jeden z podstatných prvkov mechanizmu úveru v cudzej mene, keďže ich neexistencia by znemožňovala plnenie zmluvy.

V druhom rade, pokiaľ ide o otázku, či boli podmienky formulované jasne a zrozumiteľne, generálny advokát sa domnieva, že skúmanie tohto kritéria by sa nemalo obmedzovať na čisto formulačný aspekt podmienok. Jasnosť a zrozumiteľnosť zmluvnej podmienky musí umožniť spotrebiteľovi mať k dispozícii informácie, na základe ktorých bude schopný posúdiť výhody a nevýhody uzavretia danej zmluvy a riziká, ktoré mu z jej plnenia hrozia. **Spotrebiteľ preto musí pochopiť nielen obsah podmienky, ale aj záväzky a oprávnenia, ktoré s ňou súvisia.**

Pokiaľ ide o spornú zmluvu o úvere, generálny advokát Wahl sa domnieva, že zmluvné dojednania týkajúce sa výmenných kurzov uplatňujúcich sa na poskytnutie a splácanie úveru sa zdajú byť formulované jasne. Domnieva sa však, že **môžu vzniknúť pochybnosti o otázke, či spotrebiteľ bol schopný pochopiť, že sa vystavuje dodatočným nákladom vzhľadom na rozdiel existujúci medzi cenou za predaj cudzej meny a cenou za nákup tej istej meny**. V tejto súvislosti sa N. Wahl domnieva, že Kúrii prislúcha odpovedať na túto otázku s ohľadom na objektívne okolnosti prítomné pri uzatváraní zmluvy.

V poslednom rade sa generálny advokát domnieva, že v prípade, ak by odstránenie nekalej podmienky znemožnilo plnenie zmluvy, ako je to v prejednávanej veci, **smernica nebráni tomu, aby vnútroštátny súd nahradil dotknutú podmienku ustanovením vnútroštátneho práva dopĺňajúcej povahy**, pokiaľ je takéto nahradenie možné podľa vnútroštátneho práva. Takýto prístup by totiž umožnil dosiahnutie cieľa smernice, ktorý spočíva predovšetkým v obnovení rovnováhy medzi účastníkmi pri súčasnom zachovaní, v rozsahu, v akom je to možné, platnosti zmluvy ako celku.

Ak by takéto nahradenie nebolo možné a súd by bol povinný vyhlásiť neplatnosť zmluvy, mohol by byť ohrozený odstrašujúci účinok sankcie neplatnosti, ako aj cieľ týkajúci sa ochrany spotrebiteľa. V prejednávanej veci by takéto neplatnosť mohla mať za následok splatnosť celého zostatku úveru. To však môže prevyšovať finančné schopnosti spotrebiteľa a z toho dôvodu potrestať skôr spotrebiteľa ako veriteľa, ktorý by vzhľadom na tento dôsledok nemusel byť vedený k tomu, aby sa vyhýbal vkladaniu takýchto podmienok do zmlúv.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdneho dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106